

dersom der ikke var noget Nyt i Lovforslaget, ved jeg ikke, hvorfor man overhovedet skulde være kommen frem med det, og det kan umulig være Andet end et Udtryk for en eiendommelig elegiff Stemning, naar det saaledes mod Lovforslaget gjøres gjældende: det er noget Nyt. Det er ganske vist ikke dermed afgjort, at det er godt, — det skal jeg være den Første til at indrømme — men ligesaa vist er det, at dersom der overhovedet ikke forelaa noget Nyt i et saadant Lovarbejde, var der sandelig ikke Grund til at anvende saa megen Tid paa dets Udarbejdelse eller til at fremkomme for Rigsdagen med det. Jeg tror, at det er umiskjendeligt, at det ærede Medlem i disse Sager indtager en ganske mærkværdig — ja, hvad skal jeg sige: historisk — jeg kunde fristes til at sige: forhistorisk Stilling. Det Punkt, hvor det i Særdeleshed frapperede mig, at der virkelig var Noget, der vilde forvare den nugældende Ret, er det, der findes omhandlet i et af Slutningsafsnittene, hvor det er bestemt, at Thinglæsningens Virkning for Fremtiden kun skal regnes fra Thinglæsningsdagen. Det er jo Bestemmelserne i § 154 om, at Retsvirkningen af et Pantebrev først regnes fra Thinglæsningsdagen, og den dermed sammenhængende Bestemmelse i § 159, om at „den til Thinglæsning af Dokumenter, hvorved Eiendomsret overdrages knyttede Retsvirkning, indtræder først fra Thinglæsningsdagen“. Jeg har hidtil aldrig mærket, at der mellem de Mænd, som have beffæstiget sig med disse Ting, var nogen Tvivl om at den her omhandlede Bestemmelse om Thinglæsningens tilbagevirkende Kraft i 5—3—28, og hvad dertil slutter sig forlængst havde overlevet sig selv — man har ofte sagt og sagt med Røje, at det i Grunden er overraskende og forbausende, at disse Bestemmelser have kunnet holde sig saa længe, uden at man oftere har mærket de praktiske Ulemper deraf. Det er jo dog ganske indlysende, at naar Thinglæsning er foreffreven med Hensyn til et Skjøde, er der noget i og for sig i høj Grad Foruroligende i den Mulighed, som der efter den nugældende Ret er for, at man kan blive skuffet, uagtet man har et thinglæst Skjøde. Naar man faar sit Skjøde hjem, thinglæst

uden Anmærkning, maa man jo tro, at Alt er i Orden; men den Omstændighed, at Thinglæsning efter de gjældende Regler kan komme til at virke tilbage saaledes, at Dokumenters Gyldighed regnes fra deres Udstedelsesdag, medfører, at der paa senere Retsdage kan komme Skjøder frem til Thinglæsning og komme frem i rette Tid, skøndt de ere ældre end det Skjøde, der den forrige Retsdag blev læst uden at faa nogen Anmærkning, og saa medfører Lovens 5—3—28, at det i rette Tid læste, men ældre daterede Skjøde gaar forud for det tidligere læste, men senere daterede Skjøde. Det er mig umuligt at se efter det nuværende Thinglæsningsystem en eneste principiel eller praktisk Grund for at beholde den gamle Regel. Det forekommer mig, at paa dette Punkt kulminerede det ærede Medlems Kjærlighed til de aldeles udlevede Institutioner. Men det gjorde sig gjældende paa flere andre Punkter. Det andet Hovedsynspunkt, som maasse bevirker den fundamentale Forskjel Grundforskjellen mellem og knytter sig til den saare ringe Bægt, som det ærede Medlem vil lægge paa de Erfaringer, som kunne hentes fra Lovgivningens Udvikling i andre Lande. Jeg tilstaar, at jeg i saagenkende staar paa et ganske andet Standpunkt end det ærede Medlem. Med al mulig Agtelse for vor egen Retsudvikling, hvis Betydning jeg tilvisse skal være den Sidste til at miskjende, er der visse Retsomraader, som ikke have en særegen national Karakter, men som hænge sammen med en mere almindelig Kulturudvikling, og hvor den universellere Erfarings og Tænkningens Udbytte maa øve en større Indflydelse ved Forholdenes Ordning end den blot overleverede tilvante Tilstand. Lad mig nævne paa den ene Side f. Ex. saadanne Forhold, som vedkomme Brugen af Jord. Der staar man ikke sjeldent i hvert enkelt Land paa en hel eiendommelig og national Grund. Den eiendommelige Landboeret har ganske vist eller kan i det Mindste til visse Perioder i de enkelte Lande have noget saa Særegent, at man i alt Fald maa gaa dybt til Bunds, om jeg saa maa sige, i Principerne, dybt til Bunds i hele den historiske Udvikling for at se den Traad, der dog